

Afrapportering fra Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord i forbindelse af sagsgennemgang på ungeområdet

Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord havde i sommeren 2021 dialog med Jobcenter Norddjurs om muligheden for, at jobcenteret i samarbejde med Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord gennemfører en sagsgennemgang på uddannelseshjælpsområdet. Sagsgennemgangen blev gennemført i november 2021.

Sagsgennemgangen er foretaget med udgangspunkt i en spørgeramme, som tager afsæt i den evidens og viden om god praksis, vi har fra forskningen og evaluering af STAR projekter mv.

Forud for sagsgennemgangen er der lavet en analyse, der peger på områder, hvor Norddjurs synes at være udfordret. Analysen viser blandt andet, at der blandt unge på offentlig forsørgelse i Norddjurs er en meget høj andel unge på førtidspension i sammenligning med Østjylland og hele landet. Ser man isoleret på gruppen af unge, der modtager uddannelseshjælp, så er der i Norddjurs en stor andel, som er visiteret aktivitetsparate. Norddjurs har en lavere andel uddannelseshjælpsmodtagere, der har været i virksomhedsrettet aktivering end i Østjylland og hele landet. I sammenlignet med Østjylland og hele landet afsluttes der i Norddjurs en høj andel uddannelseshjælpsforløb til selvforsørgelse. Sagsgennemgangen bidrager til at indkredse og konkretisere de udfordringer, som er identificeret i analysefasen og leverer uddybende viden om årsagerne dertil.

Sagsgennemgangen kan således være med til at afdække potentialer for en mere hensigtsmæssig sagspraksis i jobcenteret for den aktuelle målgruppe. Konklusionerne fra sagsgennemgangen kan dermed danne baggrund for at igangsætte konkrete, målrettede initiativer for at forbedre resultaterne.

I denne afrapportering formidles resultaterne af sagsgennemgangen for aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere og disse suppleres med iagttagelser af, hvor Norddjurs har potentialer for at forbedre resultaterne i indsatsen. Jobcenter Norddjurs følger op på sagsgennemgangen med handlingsrettede tiltag, hvor jobcenteret ser mulighed for udvikling af indsatsen.

Sammenfattende analyse på baggrund af sagsgennemgang

I sagsgennemgangen indgår 75 sager, som er udtrukket tilfældigt blandt aktivitetsparate uddannelseshjælpsforløb med en varighed på mere end 12 måneder. Spørgeramme og opsamling på besvarelser er vedlagt i bilag 1

CV, visitation og læse-, skrive- regnetest i den første del af ledighedsforløbet

Arbejdet med CV

Sagsgennemgangen for målgruppen aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere viser, at jobcenteret informerer de unge om pligt til at oprette et CV på Jobnet. Sagsgennemgangen viser imidlertid også, at kun ganske få af de unge har et fyldestgørende CV på Jobnet.

Jobcenter Norddjurs synes at have en udfordring i forhold til at sikre, at de unge får oprettet et fyldestgørende CV på Jobnet. Der følges ikke op på, om den unge får lavet CV, og der tilbydes kun i begrænset omfang hjælp til udarbejdelse af CV.

Samtale med den unge om CV'et kan give et godt afsæt for at tale om ønsker til arbejdslivet, den unges ressourcer og eventuelle begrænsninger/udfordringer.

Jobcenter Norddjurs har et udviklingspotentiale i forhold til at få sat fokus på de unges ressourcer og kompetencer. Samtale om CV'et kan være et godt afsæt for at synliggøre den unges personlige og faglige kompetencer, øge sagsbehandlerens kendskab til den unges ressourcer og styrke den unges tro på sig selv. Herved kan der igennem det fælles arbejde med CV'et skabes et bedre afsæt for, at den unge kan formulere et uddannelses- eller jobmål og arbejde mod målet.

Visitation

Læse-, skrive- og regnetest

Sagsgennemgangen viser, at der kun i meget begrænset omfang gennemføres læse-, skrive- og regnetest. I de sager, hvor der er lavet en test, følges der ikke op på resultatet i efterfølgende samtaler.

Dette er ikke et overraskende fund, idet Jobcenteret oplyser, at man først for nyligt har skærpet fokus på gennemførelse af læse-, skrive og regnetests.

Selvom fokus på gennemførelse af læse-, skrive og regnetest for nyligt er skærpet, synes Jobcenteret at have en udfordring i forhold til at få gennemført test og bruge testresultatet aktivt i samtalen med den unge om relevante tilbud.

Jobcenter Norddjurs har et udviklingspotentiale i forhold til at bruge resultat af læse-, skrive- og regnetest og den unges eget perspektiv på resultatet som relevant viden i forhold til aftale om uddannelsesmål og indsats.

Visitationsperioden

Sagsgennemgangen for målgruppen aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere viser, at godt halvdelen af de sager, hvor oplysninger har været tilgængelige, har visitationen været fortaget inden for tre måneder og i mange tilfælde allerede ved første møde. I godt halvdelen af disse sager har visitationen imidlertid ikke været baseret på objektive og kvalitative oplysninger.

Jobcenter Norddjurs synes i nogen udstrækning at basere visitation inden for tre måneder på, at den unge har gået på STU eller på anden vis er kendt i kommunen i forvejen, og den unges eget perspektiv inddrages kun i begrænset omfang.

I de øvrige sager er den unge visiteret aktivitetsparat efter seks måneders ledighed, selvom de forhold, der ligger til grund for omgrupperingen ofte allerede var kendt ved opstart af sagen.

Jobcenter Norddjurs har et udviklingspotentiale i, at visitationen struktureres således, at der i højere omfang end i dag arbejdes med en egentlig visitationsperiode, hvor der foretages en endelig visitation på det tidspunkt, hvor sagen har en varighed på 3 måneder. Visitationsperioden skal have fokus på dels at synliggøre den unges ressourcer (også de skjulte) og dermed sikre at ingen visiteres aktivitetsparate alene på baggrund af historik og sagsbehandlerens forforståelse, dels at sikre en hurtigere afklaring af eventuelle problemer af faglig, social- eller helbredsmæssig karakter, så den rette indsats kan iværksættes.

Beskæftigelsesindsatsen den seneste 12 måneder af ledighedsforløbet

I undersøgelsen er der set på det aktuelle ledighedsforløb, hvor der kigges på indsatsen i sagerne de seneste 12 måneder.

Uddannelsesmål

Sagsgennemgang for målgruppen af aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere viser, at meget få unge har et uddannelsesmål (eventuelt med et delmål om job) og dermed heller ikke en fremadrettet plan med delmål og indsatser, der skal sættes i gang.

Jobcenter Norddjurs synes at have en udfordring i forhold til at arbejde med uddannelsesmål sammen med de unge, for hvem et uddannelsesmål skal ses i langsigtet perspektiv.

Uddannelsesmålet kan brydes ned i delmål og dermed gøres relevant for den unges aktuelle udgangspunkt.

Aktive tilbud

Sagsgennemgang for målgruppen af aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere viser, at der aktuelt ikke arbejdes med brobygningsforløb til målgruppen.

”Virkeligheden virker”¹, hvilket i denne sammenhæng refererer til at der er fundet evidens for, at aktivitetsparate unge kan have god effekt af brobygningsforløb på en erhvervsskole blandt andre unge i gang med en uddannelse.

Sagsgennemgangen viser endvidere, at virksomhedsrettede tilbud kun i mindre omfang anvendes som en trædesten til afklaring af uddannelsesmål eller delmål om job. I sager, hvor der er sat en virksomhedsrettet indsats i gang, indgår virksomhedskonsulentens aftaler med den unge ikke i Min Plan, ligesom der kan være uoverensstemmelse mellem sagsbehandlerens aftaler med den unge om formålet med praktikken og det formål, der er beskrevet i aftalen indgået mellem virksomhed, borger og jobcenter.

Jobcenter Norddjurs har et udviklingspotentiale i forhold til i højere grad at bruge virksomhedsrettede tilbud som aktive tilbud i forhold til, at den unge får arbejdsmarkedserfaring/arbejdsidentitet, bliver afklaret på et uddannelsesmål og/eller når et delmål om job.

¹ Center for ungdomsforskning, CEFU (2016): [Hvad virker? Lediges unges vej til uddannelse og arbejde](#) Virksomhedspraktik . Evalueret af Brobygning til uddannelse.

I knap halvdelen af de sager, hvor der ikke har været en aktiv beskæftigelsesindsats, har der været beskrevet andre tiltag i forhold til at afhjælpe/stabilisere barrierer af fysisk, psykisk og/eller social karakter.

Opfølgning og progression i sagerne

Sagsgennemgangen for målgruppen aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere viser, at der ikke arbejdes aktivt med Min Plan i dialogen med den unge og i indsatsens tilrettelæggelse.

Sagsmaterialet giver ikke anledning til at vurdere, at der i stedet anvendes en alternativ metode til tydeligt at kommunikere uddannelses- eller jobrettede mål og delmål til den unge, herunder at tegne en tydelig rød tråd mellem den aktuelle indsats og næste delmål på vej mod uddannelse/job.

Jobcenter Norddjurs synes at have en udfordring i forhold til at lave tydelige aftaler med de unge om, hvilket delmål, der arbejdes hen imod frem mod næste samtale, og hvad den unge selv forventes at gøre for at målet kan nås. I og med at Min Plan ikke bruges aktivt, sker der ikke en synliggørelse af en plan, som den unge kan tage ejerskab på.

Jobcenter Norddjurs har et udviklingspotentiale i forhold til at bruge Min Plan til at inddrage den unge i tydeliggørelse af mål/delmål og aftaler om aktiviteter i forhold til at nå mål og delmål. Gode beskrivelser af mål og indsats i Min Plan vil udover at tydeliggøre vejen for den unge også lette muligheden for opfølgning for sagsbehandler.

Perspektiver

Sagsgennemgangen af de 75 uddannelseshjælpsforløb har vist, at Jobcenter Norddjurs har udviklingspotentialer i ungeindsatsen og sagsgennemgangen peger på konkrete områder, hvor der kan være mulighed for at udvikle og optimere indsatsen med henblik på at opnå bedre resultater.

Sagsbehandleren og samtalen som et aktiv i indsatsen

Der synes at være et udviklingspotentiale for jobcenterets indsats i at øge andelen af uddannelseshjælpsmodtagere med et aktivt Jobnet CV og i at bruge CV'et aktivt i alle samtaler som afsæt for at sætte retning og holde fokus på ressourcer - også når der er barrierer og udfordringer for den unge.

Et aktivt CV ansues som centralt dialogværktøj særligt for borgere langt fra arbejdsmarkedet, hvor samtalen om CV kan være med til at belyse borgers kompetencer og give nye indfaldsvinkler til borgerens jobperspektiver og retning for indsatsen. Materiale om hvordan sagsbehandleren arbejder med CV findes på STARs hjemmeside – [CV som dialogværktøj \(star.dk\)](http://star.dk)

Jobcenteret har et udviklingspotentiale i forhold til at strukturere arbejdet med en visitationsperiode på 3 måneder, hvor der er fokus på at bruge tiden aktivt på at tilvejebringe et grundlag for at lave en objektiv og fagligt funderet visitation, herunder inddrage den unges eget perspektiv.

Vejledningen til visitation er nyligt blevet revideret med blandt andet en mere detaljeret beskrivelse af, hvad der er et objektivt og fagligt grundlag for visitation. Denne vejledning vil med fordel kunne inddrages i arbejdet med at udvikle jobcenterets visitationspraksis – [Vejledning om visitation, virksomhedsrettet indsats og job som vejen til uddannelse for uddannelseshjælpsmodtagere \(retsinformation.dk\)](https://retsinformation.dk/da/retsinformation/veiledning-om-visitation-virksomhedsrettet-indsats-og-job-som-vejen-til-uddannelse-for-uddannelseshjaelpsmodtagere/)

Min Plan som redskab for progression i beskæftigelsesindsatsen

Jobcenteret synes at have et udviklingspotentiale for at øge kvaliteten af beskæftigelsesindsatsen gennem en øget anvendelse af Min Plan som redskab for målrettede aftaler med den unge om aktiviteter/opgaver og opfølgning på, om aftalen er sat i værk og hvad der er kommet ud af det.

Min Plan kan også fungere som redskab til meningsfuld delagtiggørelse og involvering af den unge i eget forløb. Potentialet ses både ved at dialogen omkring mål og planbeskrivelse giver den unge bedre muligheder for at bidrage med sine egne perspektiver på den overordnede plan, og ved at den unge har bedre mulighed for at få et digitalt overblik over den aktuelle indsats.

Et væsentligt omdrejningspunkt for arbejdet med Min Plan og progression er at sætte mål for indsatsen. Jobcenteret har oplevet det at arbejde med uddannelsesmål i forhold til målgruppen aktivitetsparat som meget udfordrende, idet at uddannelsesmål for denne målgruppe vil være et meget langsigtet mål. Mulighederne ligger i at bryde det langsigtede uddannelsesmål ned i delmål (eventuelt med jobsigte), så progressionen lettere kan synliggøres.

Tilpasning af tilbudsviften

Der er ændringer på vej i den beskæftigelsesrettede ungeindsats, der dels betyder at fokus på kontinuerlig aktivering bortfalder. Samtidig bliver der (foreløbigt i en forsøgsperiode) åbnet op for at ikke alle unge skal have et uddannelsesmål. De to ændringer betyder, at man for nogle unge kan lade vejen til uddannelse gå igennem job, og at der imellem de aktive tilbud er bedre tid til at finde gode match mellem unge og potentielle arbejdsgivere.

Det findes gode eksempler på arbejdsgivere, der gerne vil "være noget" for en udsat ung, og at en sådan relation kan være udbytterigt for selv meget udsatte unge². Der ses derfor et potentiale i at udbygge samarbejdet med det lokale erhvervsliv omkring virksomhedsrettede tilbud for udsatte unge og evt. også en frivillig ordning, hvor erhvervspersoner matches med udsatte unge i et mentorlignende forhold.

Nogle unge er så udsatte, at de har behov for støtte til almindelig daglig levevis for at kunne påbegynde og fastholdes i en beskæftigelsesindsats. Der ses således gode muligheder for en udbygget indsats via den planlagte organisationsændring, hvor medarbejdere fra det sociale område bliver en del af Ungecenteret. På den måde kan der hurtigere gives

² [Realize \(2020\): Unges udbytte og læring i praktik og job, af realize for RAR Østjylland og RAR Vestjylland](#)

støtte for at imødekomme bagvedliggende nøglebarrierer som en parallelindsats til den beskæftigelsesrettede indsats.

For udsatte unge med motivation for uddannelse (måske en gang i fremtiden) ses der muligheder i at (gen)indføre et brobygningstilbud, der møder de unge, der hvor de, og hvor målsætningen er afstemt i forhold til målgruppen.

Potentialer for en styrket indsats

Norddjurs kommune kan med fordel sættes fokus på følgende områder i arbejdet for at opnå bedre resultater i ungeindsatsen.

- Arbejde med CV som dialogredskab til at tale med den unge om ressourcer, kompetencer og ønsker for fremtiden.
- Udvide og koncentrere grundlaget for visitationen gennem øget opmærksomhed på hhv. de objektive oplysninger om den unge og de kvalitative oplysninger fra den unge (i en visitationsperiode på tre måneder)
- At tale med de udsatte unge om en fremtid med uddannelse eller job (selvom vejen dertil er kan være lang) ved at nedbryde disse i delmål, der er relevante for den unges udgangspunkt.
- Udbygge samarbejdet med lokale virksomheder om udsatte unge, så virksomhedsrettede tilbud i højere grad kan anvendes til udvikling end til afklaring. "Virkeligheden virker!"
- En mere proaktiv anvendelse af Min Plan, hvor Min Plan i højere grad bliver den unges plan for at komme i uddannelse/beskæftigelse, og hvor der er tydelighed om, hvilke skridt der skal tages for at nå dertil.